

Propostes de transparència per a la classe política

Josep Maria Canyelles*

Josep Maria Canyelles afirma que focalitzar el patrimoni dels polítics sols serveix per a desenfocar els temes importants. Considera que altres practiques poden tenir un impacte millor i no caure en el populisme. En aquest sentit, proposa que es donin a conèixer les noves ubicacions professionals dels antics càrrecs públics.

En plena campanya electoral vam fer un [article](#) on ens mostràvem crítics amb la transparència del patrimoni dels candidats. Hi fèiem la següent consideració:

La pornografia electoral, barroera o subtil, també ha arribat a les butxaques dels candidats. Es tracta de mostrar tot el que hi tens... a la butxaca, als comptes corrents i al registre de la propietat! Tots els candidats dels partits amb representació parlamentària s'han despulat davant la ciutadania. I ens preguntem: la informació servirà per a decidir o senzillament condicionar el vot? O potser és purament un tema de tafaneria i converses de cafè al voltant de qui és el candidat més ric o el més escanyat?

Hi defensàvem que no havia aportat cap informació rellevant. Hi dèiem més:

Però suposant que acceptéssim que aquesta transparència és positiva i adequada en una campanya electoral, aleshores potser hauríem de convenir que hi ha altres preguntes a fer-nos (o a fer-los): quina relació es dona entre el volum d'aquest patrimoni i l'esforç propi per a aconseguir-lo? Prové de treball, d'especulació, d'herències? Quina part està invertit amb criteris ètics? Disposa d'altres propietats per mitjà de societats que no s'hagin explicat o ocults a nom de la família?

I encara més (tot insistint que per part nostra no entràriem en aquesta línia): si algú té recursos molt limitats, com garanteix la seva sortida de la política? Té l'aval d'una titulació que li permeti incorporar-se a

l'exercici d'una professió? O té una capacitat emprenedora demostrada? O disposa de lligams amb empreses i organitzacions que serien una xarxa de seguretat suficient per la reentrada al món laboral? Aquestes preguntes són rellevants perquè resulta que hi ha persones que tenen càrrecs polítics (per exemple regidors municipals amb remuneració) que des de joves sempre s'han dedicat a la política i que arriba un moment que no és clar què seria de la seva vida (sostenibilitat personal) si haguessin de deixar la política. Aleshores poden entrar dubtes sobre si alguna persona, quan defensa la seva continuïtat, ho fa per a la defensa d'un determinat projecte polític o la defensa del seu sou!

I encara podríem demanar als candidats aspectes sobre la seva vida laboral que segurament serien més rellevants que no les propietats. En el món de la política poden haver moltes portes giratòries que cal mostrar obertament!

El punt de vista segons el qual s'atorga un excés de rellevància a la transparència del patrimoni ja l'havíem tractat anteriorment en dos articles: [No n'he de fer res de les propietats del diputat!](#) i [No n'he de fer res de les propietats del meu alcalde!](#)

Posicionament encara viu

En contra del que podia semblar un posicionament de campanya, la croada per la transparència del patrimoni dels polítics continua vigent, com llegim en [una notícia recent](#) en la qual ICV proposa que els diputats revelin el seu patrimoni ja que és considerat

"un gest de transparència a la ciutadania". La proposta considera que comunicar les propietats a la Cambra és insuficient i que s'han de mostrar a tota la ciutadania. Per això, han demanat la creació d'una ponència conjunta a la cambra catalana per poder emprendre la redacció d'una llei per la transparència de l'administració pública, apostant per un debat obert.

Com no podria ser d'una altra manera, valorem de manera interessant la possibilitat de fer una llei de transparència, i també el fet que se'n pugui fer un debat obert. Però ens agradaria que en aquest debat no solament hi hagi la veu de la classe política sinó que també es permetin altres aportacions. També caldria procurar que aquestes altres veus siguin ponderades i que expressin llur opinió des de la voluntat de millora i no purament des de la crítica fàcil al món de la política. Precisament, el nostre posicionament es basa a considerar que la focalització de la transparència dels polítics en l'assumpte del patrimoni és una manera populista de no abordar els aspectes que poden ser més rellevants i alhora atiar baixes passions mediàtiques sobre els presumptes actius d'uns i altres.

Proposta 1

Sense ànim d'exhaustivitat, volem formular una proposta ben concreta, que podria ser una més de les moltes que es reguessin en aquesta llei. És una proposta que sense llei, simplement amb la bona voluntat de cada partit i cada càrrec públic, també es podria porta a terme i es podria fer des d'ara mateix.

Es tracta que cada partit comunicés on s'han reubicat professionalment els seus càrrecs públics després d'abandonar les responsabilitats a l'Administració. Lògicament caldria fer-ho al cap d'un temps raonable, mig any per exemple.

Aquesta informació permetria exposar a la llum un fet que forma part de la plena normalitat democràtica com és el retorn a la vida de ciutadà sense càrrec públic. És evident que la casuística és diversa i enmig

de reincorporacions regulars a la funció pública o a la vida professional, poden donar-se casos de persones que s'incorporin en empreses del mateix sector on exercia el seu poder, o que s'incorporen en càrrecs creats adhoc en altres estructures administratives.

Seria interessant valorar si una empresa 'acollidora' ha rebut algun benefici en el període anterior. O si les noves funcions a desenvolupar en un altre organisme públic són necessàries. No pensem en cap caça de bruixes sinó senzillament en un model de transparència útil, més útil almenys que saber quants diners tens al banc el dia que entres al Parlament.

M'agradaria proposar-ho a ara mateix al partits que han deixat el govern recentment, i ho faig sabedor que una proposta d'aquesta mena incomoda a tots els partits, els que han deixat de governar ara i els que deixaran de fer-ho en el futur, perquè certament suposa un control ciutadà real, on es poden detectar algunes de les disfuncions que es donen en les portes giratòries de l'Administració pública.

Fa un parell d'anys vam publicar un parell de reflexions que lliguen molt bé amb aquesta proposta. L'un el titulava [Les portes giratòries](#), on precisament abordàvem aquest risc que és molt evident en les institucions europees. L'altre es titulava [La política és massa important per deixar-la en mans dels polítics](#), on a partir de "La dictadura de la incompetència" de Xavier Roig comparàvem la qualitat de les diferents cambres.

Proposta 2

Per descomptat la transparència de cada parlamentari: jo-ciutadà voldria saber què fa cada diputat/ada en particular, quina feina assumeix, amb qui dialoga, quines idees pròpies té, amb què està d'acord i amb què no de la línia oficial del seu partit, etc. I vull saber si ha tingut condemnes, si ha estafat, si té multes... En el cas d'una persona qualsevol el passat és el passat, però per a algú que em governa tinc dret a saber quina ha estat la carrera de la persona, els seus valors, el seu captament... i si ho vol esborrar que sigui a

partir del penediment i la justificació, no de l'ocultació. Altrament, tornarem a tenir corruptes que d'aquí a uns anys retornaran al partit i encara els aplaudiran.

Aquest article es troba disponible a:
www.collaboratio.net/mm/File/ca/Art.jmcanyelles_transparencia_politica.pdf

* **Josep Maria Canyelles** jmcanyelles@collaboratio.net, promotor del *think tank* www.ResponsabilitatGlobal.com. Assessora empreses, governs i organitzacions. És assessor tècnic de la Cambra de Comerç de Barcelona. Col·labora amb l'Associació per a les Nacions Unides. Coordinador de la Comissió RS de l'Ass. Cat. Comptabilitat i Direcció www.accid.cat i col·labora amb diferents universitats. Promou **collaboratio**, iniciativa per als TSR